

Nr. 145 (916) IV m.... D E D E L S T O R F.... 1948. VII. 3. Šeštadienis

Clay: Padėtis Berlyne labai rimta

Kaip jau buvo pranešta, sovietai pranešė, kad jie skaito Berlyno sąj. komendantūrą neegzistuojančia. Tai parnešė sovietų pulk. Kalinin susirinkusiems sąj. komendantams, pažymėdamas, kad sovietus tai privertė padaryti gėparatinės valiutos įvedimas. Sovietai dalyvausią tik techniškuose komendantūros šarbuose. Po to, pulk. Kalinin pakvietė komendantus pietų. Pakvietimas buvo priimtas. Amerikiečiai ir britai atmetė sovietų motyvus dėl nedalyvavimo komendantūroje ir pareiškia, kad tik oficialus marš. Sokolovskio raštiškas pareiškimas galėtų nutraukti sąj. komendantūros egzistavimą. Tuoju po pulk. Kalinino pareiškimo Londone prasidėjo pasitarimai. Gen. Clay pareiškė, kad padėtis Berlyne esanti labai rimta, tačiau padidinti amerikiečių kariuomenės skaičių Vokietijoje jis dar nematęs reikalo. Buošiamas bendras domaršas Maskvoje.

Oro susisiekimasis su Berlynu eina pilnu tempu. Amerikiečių nuolatine oro linija eina iš Frankfurto į Berlyno Tempelhofo aerodromą ir britų linija - iš Miunsterio ir Wunsdorfo į Berlyno Gatowo aerodromą. Iš Londono į Berlyną bus atgabenta 3,500 to džiovintų bulvių. Amerikiečiai oro keliu atgabens po 4.000 to anglių į dieną. Anglys bus iš oro esančių lėktuvų išpilamos. Gi naktį tos vietos bus apšviečiamos prožektoriais. Amerikiečiai suintensyvinę oro susisiekimą dar 4 kartus. Tam reikalui atskrenda didelis skaičius "Sky Master" lėktuvų iš JAV-bių. Į Berlyną atplaukė 2 baidokai su maistu.

Vakarų Berlyno gyventojams simpatijų reiškia įvairiuose vakarų Vokietijos miestuose. Hamburgo darbininkai atsisakė savo riebalų priedo vakarų Berlyno gyventojų naudai. Lūbecke įvyko simpatijų demonstracijos. Švedijos socialdemokratai imasi akcijos padėti vakarų Berlynui. Kanados min. p-kas Mackenzie-King pažadėjo Berlynui mėsos konservų. Apie tai, kiek britams ir amerikiečiams kainuoja vakarų Berlyno maitinimas oro keliu, nieko nesakoma.

Truman spaudos konferencijoje patvirtino Marshallio pareiškimą, kad amerikiečiai liks Berlyne, kas ir neatsitiktų.

Tito yra padėties viešpats

Po Berlyno pasaulio didžiausią susidomėjiną sukelia Jugoslavijos įvykiai. Iš ten pranešama, kad Tito yra padėties viešpats ir už jo pečių stovi kariuomenė, saugumo policija, ūkininkai ir darbininkai. Londono nuomone, kol Tito liks valdžioje, tol skilimą tarp TSRS-gos ir Balkanų reikia laikyti įvykusių faktų. Visame krašte vyksta pasitikėjimo Titui demonstracijos. Pirmoji, paties Tito įsteigtoji proletarų divizija išrinko Tito savo kandidatun į komunistų partijos vykdomojo komiteto rinkimus. Jugoslavų spaudos agentūra "Taniuk" praneša apie visos jugoslavų tautos lojalumą Titui. Jugoslavų komunistų partijos vykdomasis komitetas pasisakė už Tito laikyseną, ir pasiuntė 15.000 jugoslavų komunistų pasirašytą telegramą Stalinui, prašydama, kad jis pakeistų Kominformo nutarimus. Telegramoje išreikštos jugoslavų kompartijos simpatijos Rusijos Kompartijai.

Maskvoje visos sąjunginės komunistų partijos centro komitetas priitarė Kominformo nutarimams, išstuniantis Jugoslaviją iš tarptautinio komunizmo. Jau Bukarešte išėjęs Kominformo oficiozas vadina Tito ir Jugoslavijos komunistus buržuais ir trockistais. Laikraštis priima jugoslavams, kad ne amerikiečiai bei anglai išlaisvino Jugoslaviją, bet rusai, ir pranešauja greitą Jugoslavijos nepriklausomybės galą, jei ji atsineštų nuo TSRS-gos.

Albanijos vyriausybė, pritardama Kominformui, kaltina Tito, nurodama, kad jis tariamai norėjęs Albaniją padaryti Jugoslavijos kolonija. Iš savo pusės Jugoslavija įteikė albanijai protestą už tariamus provokacinius nusikaltimus. Į jų skaičių įeina ir Tito paveikslų pašalinimas iš albanijos įstaigų ir viešų vietų. (nukelta į 2-ą pusl.)

Lyderio pranešimas

Stovyklos gyventojai vyrai nuo 18 iki 60 metų anksčiau š.m. liepos mėn. 5 dieną (pirmadienį) 9 - 12 val. stovyklos ambulatorijoje tikrinasi savo sveikatą. Sveikatos tikrinimasis privalomas. Neatvykusieji sveikatos tikrinti bus išskirti iš maisto davimo.

(Tito yra....) JAV-bės pakvietė Jugoslaviją sutikti leisti susirinkti š.mėn. 30 d. Belgrade Dunojaus sutarptautinio konferencijai. Amerikiečiams pasiūlius, TSRS-ga ankščiau sutikusi sukviesti konferenciją Belgrade, neatsiklausiusi Jugoslavijos. Pirma Tito prieš tai protestavo, bet vėliau sutiko. Užsienio spauda susidomėjusi klausia, kaip laikysis kitos Balkanų valstybės, jei reikės viešėti Belgrade.

Lenkų komunistų partija pritarė Jugoslavijos išskiriniui iš Kominternos, o Čekoslovakijos užs. reikalų ministeris Sapotocki kritikavo Tito laikyseną.

Naujas D.Britanijos pasiuntinys Maskvoje?

Iš D.Britanijos užs. reikalų min. sluogsnų pranešama, kad galimas dalykas, buvęs Indijos generalis gubernatorius kontradnirolas lordas Monntbatten bus paskirtas pasiuntiniu į Maskvą.

Vokiečių steigiamasis susirinkimas ir okup. statusas

Dėl 3 gubernatorių pranešimo vakarų Vokietijos min. pirm. pranešama, kad vakarų sąjungininkai pasiūlė vokiečiams sušaukti ligi š.m. rugsėjo mėn. 1 d. steigiamąjį susirinkimą konstitucijai išdirbti. 750.000 gyventojų rinkis vieną steig. susirinkimo atstovą. Be to, gubernatoriai patiekė vokiečiams okupacinio statuto projektą, kuris duoda vokiečiams teisę leisti įstatymus, kurie automatiškai įsigalios, jei sąjungininkai per 20 dienų nepareišk savo veto teisę. Bus kiek pakeistos ir kraštų sienos Vokietijos viduje. Visais šiais klausimais gubernatoriai leido vokiečiams pareikšti savo nuomonę. Tam tikslui vokiečių ministrai ir partijų atstovai susirinks Koblenze.

Sovietai vėl graso veto teise

TSRS-gos atstovas prie JTautų nedviprasmiškai davė suprasti, kad TSRS-ga pasinaudos savo veto teise, jei Saugumo Taryba panorėtų patenkinti Ceilono prašymą jį priimti į JTautų narius. TSRS-JAV-bių atstovas JAV-bėse Peniuškin tarėsi su JAV-bių užs. reikalų min. pav. Lovett dėl TSRS-gos skolos grąžinimo pagal karo metu paskolos-nuomos įstatymą.

Palestinoje

Arabams atmetus pasiūlytas taikos sąlygas, Bernadotte stengiasi prailginti ginklų paliaubas, kurios jau š.m. 9 d. baigiasi. Tam sumanyti pritarė anglai ir amerikiečiai. Bernadotte pranešė JTautoms, kad ir žydai sulaužę ginklų paliaubas: jie apšaudė vieną JTautų lėktuvą ir jų teroristinė organizacija Irgun-Ovei-Leumi atgabenusi ginklų į Palestiną. Pavitraukus anglams iš Haifos, ten iškelta Izraelio vėliava. Į Izraelį atvyko pirmasis JAV-bių pasiuntinys James Mac Donald. TSRS irgi paskyrė savo pasiuntinį-poną Goldą Meyerson. Izraelis kreipsis į JTautas su protestu prie D.Britaniją, kuri neišleisdžia iš Cipro stovyklų kariuomenai tarnauti tinkamų žydų.

KHEVINA ORO KELIONĖ. Į Istanbulą atskrido iš Sofijos vienas lėktuvas. Jm nusileidus pasirodė, kad lakūnas buvo nužudytas ir keli keleiviai sužeisti. Ore buvo įsivysčiusi kova tarp lakūno ir keleivių, kurie norėdami pabėgti iš Bulgarijos vertė lakūną pasukti į Turkiją. Buvus lakūnui, vienas iš keleivių, bulgarų karininkas, onė valdyti lėktuvą ir jį laimingai atskraidino į Instabulą. Turkų įstaigos tyria ir keleivius suėmė.